Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Familie en Jeugd

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Onze referentie
8033184

Uw referentie
2026Z18839

Datum 2 november 2026
Betreft Antwoorden Kamervragen over tekortkomingen in Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's)

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen van het lid Ceder (ChristenUnie) over tekortkomingen in Justitiële Jeugdinrichtingen.

Deze vragen werden ingezonden op 15 september met kenmerk 2026Z18839.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Claudia van Bruggen

Vragen van het lid Ceder (ChristenUnie) aan de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over tekortkomingen in Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's) (ingezonden 15 september 2026, 2026Z18839)

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Familie en Jeugd

Datum
2 november 2026

Onze referentie
8033184

Vraag 1
Hoe duidt u de aanhoudende tekorten in het personeelsbestand van alle zes de justitiële jeugdinstellingen? Erkent u dat dit tekort ertoe leidt dat de kwaliteit van de taakuitvoering van Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's) langdurig onder druk staat?

Antwoord op vraag 1
Net als veel vergelijkbare sectoren hebben de JJI's last van een krappe arbeidsmarkt die zowel op de korte als op de lange termijn onvoldoende perspectief biedt. Er zijn daardoor op dit moment veel vacatures die niet kunnen worden ingevuld en het verzuim onder het personeel is hoog. Ook het hoge verloop en de complexiteit van de doelgroep versterken de druk op het personeel van de JJI's.

In september 2025 informeerde ik uw Kamer over de wijze waarop deze tekorten de uitvoering onder druk zetten.[1] Dat uit zich onder meer in aangepaste dagprogramma's en het incidenteel, tijdelijk, onttrekken van capaciteit die niet bemenst kan worden. Om die reden wordt gewerkt aan de herbezinning op de opgave van de JJI's, inclusief het onderwijs, voor een toekomstgericht handelingsperspectief op de lange termijn. De resultaten hiervan verwacht ik in het eerste kwartaal van 2027 met uw Kamer te kunnen delen.

Daarnaast deelde ik in mijn Verzamelbrief Justitiële Jeugd van oktober 2026 met uw Kamer dat ik samen met Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) de inzet van noodmaatregelen verken voor de korte termijn.[2] Ik verwacht uw Kamer voor het einde van het jaar te informeren over de uitkomsten.

Vraag 2
Onderschrijft u de kritiek van de Kinderombudsman dat de jongeren in JJI's momenteel geen goed onderwijs wordt aangeboden, dat er geen goede vrijetijdsinvulling bestaat, dat er te vaak geen behandeling wordt geboden waarmee meerdere kinderrechten worden geschonden zoals beschreven in de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen?

Vraag 3
Onderschrijft u het belang van de scholing en begeleiding van jongeren in JJI's? Deelt u de zorgen dat jongeren in JJI's omwille van personeelstekorten nu niet voldoende worden begeleid in de voorbereiding op terugkeer in de maatschappij? Onderkent u dat het pedagogisch uitgangspunt van het jeugdstrafrecht wordt ondermijnd?

Antwoord op vraag 2 en 3
Ja, ik onderschrijf het belang van scholing en begeleiding van jongeren in JJI's. Tegelijkertijd herken ik het beeld dat jeugdigen in de JJI's door het personeelstekort nu met regelmaat niet het aanbod krijgen dat de Beginselenwet Justitiële jeugdinrichting voorschrijft. Hierdoor staat het pedagogisch uitgangspunt

[1] Kamerstukken II 2025/26, 28741, nr. 131.
[2] Kamerstukken II 2026/27, 20980.

van het jeugdstrafrecht onder druk. De komende periode wordt in de eerder beschreven herbezinning op de opgave van de JJI's door het ministerie van Justitie en Veiligheid samen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Dienst Justitiele inrichtingen (DJI) in overleg met het veld gekeken welk aanbod nodig en haalbaar is.

Wat ik in de kritiek niet herken is dat er geen goed onderwijs wordt geboden. Het onderwijs dat wordt geboden is goed, maar sluit tegelijkertijd onvoldoende aan bij de behoefte van de jeugdigen. Dit is ook geconstateerd door de Onderwijsraad.[3] Om jongeren in een JJI een beter onderwijsaanbod te kunnen bieden, zijn eerst hun onderwijsbehoeften op landelijk niveau in kaart gebracht. En is daarnaast gekeken naar de kenmerken van jongeren die in een JJI verblijven, waaronder het onderwijsniveau op het moment van instroom. Beide onderzoeken zijn dit jaar aan uw Kamer aangeboden.[4,5] Op basis van deze onderzoeken zal het ministerie van OCW in overleg met het veld kijken welk onderwijsaanbod het meest passend is, hoe dit kan worden vormgegeven en wat daarvan de (uitvoerings)consequenties zijn. Begin volgend jaar wordt uw Kamer hierover nader geïnformeerd.

Vraag 4
Waarom heeft intensief toezicht van inspecties op JJI's van 2021 tot 2023 geen vervolg gekregen, waardoor deze personeelstekorten al minstens acht jaar lang spelen?[6]

Antwoord op vraag 4
De onafhankelijke inspecties bepalen zelf de vorm en intensiteit van toezicht. In 2021–2023 is intensiever toezicht gehouden en is het ministerie van Justitie en Veiligheid opgeroepen tot het op orde brengen van de randvoorwaarden, zodat de JJI's aan de eisen van de Beginselenwet justitiële jeugd (Bjj) kunnen voldoen en de opdracht voor de JJI's uitvoerbaar is.[7] In de inspectiebrief van september 2023 geven de inspecties aan waarom zij stoppen met het uitvoeren van het intensief toezicht.[8]

Vraag 5
Kunt u verklaren waarom er, ondanks de kritische rapportage van de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, nog geen verbetering van de tekorten is opgetreden?[9]

Antwoord op vraag 5

---

[3] Onderwijs in justitiële jeugdinrichtingen | Onderwijsraad
[4] Kamerstukken II 2025/2026, 23615
[5] Kamerstukken II 2025/2026, 28741, nr. 136.
[6] Inspectie Justitie en Veiligheid, 5 september 2023, Inspecties beëindigen intensief toezicht JJI's (www.inspectie-jenv.nl/actueel/nieuws/2023/09/05/inspecties-beeindigen-intensief-toezicht-jjis).
[7] Brief stand van zaken intensief toezicht JJI's november 2022 | Inspectie Justitie en Veiligheid; Brief Voortgangsbrief intensief toezicht inspecties JJI's en scholen | Inspectie Justitie en Veiligheid Voortgangsbrief intensief toezicht JJI's | Inspectie Justitie en Veiligheid.
[8] Inspectie Justitie en Veiligheid, 5 september 2023, Inspecties beëindigen intensief toezicht JJI's (www.inspectie-jenv.nl/actueel/nieuws/2023/09/05/inspecties-beeindigen-intensief-toezicht-jjis).
[9] Inspectie van het Onderwijs, 31 juli 2025, Personeelstekorten Justitiële Jeugdinrichtingen vergroot, veiligheid meer onder druk www.onderwijsinspectie.nl/actueel/nieuws/2025/07/31/personeelstekorten-justitiele-jeugdinrichtingenvergroot-veiligheid-meer-onder-druk).

Hoewel eerder getroffen maatregelen effect laten zien, zijn er ontwikkelingen die maken dat deze maatregelen op dit moment niet (meer) volstaan.[10] Deze ontwikkelingen betreffen een 1) toenemend personeelstekort en 2) een grotere behoefte aan capaciteit.

1) De tekorten in de JJI's worden op dit moment hoofdzakelijk veroorzaakt door het personeelstekort. Dit tekort heeft verschillende oorzaken die voor een groot deel buiten de invloedsfeer van DJI liggen, zoals de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en de concurrentie met andere sectoren. Daarnaast is het personeelstekort recent toegenomen door het werken conform de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties. Hierdoor kunnen de JJI's voor veel werk geen zzp'ers meer inhuren.
2) Tegelijkertijd is er sprake van een toename van de capaciteitsbehoefte door een stijging van het aantal verdachten in voorlopige hechtenis, PIJ-maatregelen en jeugddetenties in combinatie met een langere gemiddelde strafduur.[11] Hierdoor heeft DJI nog meer personeel nodig om aan de groeiende vraag te voldoen.

Vraag 6
Heeft u in beeld wat de tekorten zijn aan personeel en de daaraan gekoppelde tekortkomingen in rechten van de jongeren?

Antwoord op vraag 6
DJI heeft alleen inzicht in de personeelstekorten op Rijkslocaties. Binnen de Rijks JJI's stroomden in 2025 167 medewerkers in en 110 medewerkers uit. Tot nu toe zijn er in 2026 94 medewerkers ingestroomd en 111 uitgestroomd. Er staan momenteel[12] ongeveer 130 vacatures open voor posities in de Rijks JJI's.

DJI gaat niet over de interne bedrijfsvoering van de particuliere JJI's, evenwel leveren de periodieke gesprekken een zelfde beeld op van de personeelstekorten aldaar.

Zie voor het antwoord op de vraag over de tekortkomingen in rechten van jongeren het antwoord op de vragen 2 en 3.

Vraag 7
Wat doet u om de aanwas van personeel te verbeteren in dit segment? Kan er inzicht worden verstrekt in het door de Dienst Justitiële Inrichtingen besproken inzet op werving, opleiding en behoud van medewerkers?[13]

Antwoord op vraag 7
Er staan momenteel vooral vacatures open voor (senior) pedagogisch medewerkers en groepsleiders. Deze functies zijn door de schaarste op de arbeidsmarkt lastig te vervullen.

Om deze uitdaging aan te pakken, heeft DJI de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de professionalisering van de werving en selectie. Ook heeft DJI de vacaturetitel pedagogisch medewerker gewijzigd in forensisch begeleider jeugd, zodat de titel beter aansluit bij het werk. De kwaliteit van de kandidaten is hierdoor toegenomen.

[10] Kamerstukken II 2025/26, 28741, nr. 131.
[11] Kamerstukken II 2024/25, 24 587, nr. 1054.
[12] Peildatum 8 oktober 2026
[13] Nieuwsuur, 28 juli 2026, Kweken we onze eigen volwassen criminelen?

Daarnaast heeft DJI haar zichtbaarheid op de arbeidsmarkt vergroot met een campagne. Daardoor is een enorme stijging in websitebezoek en sollicitaties te zien. Ook organiseert DJI wervingsavonden en online meet & greets om de functies binnen de Rijks JJI's bekender te maken. DJI is bovendien regelmatig aanwezig op hogescholen bij studenten Social Work en Pedagogiek voor bijvoorbeeld gastcolleges.

Voor diverse functies werkt DJI met de Hartslagmethodiek.[14] Door deze methodiek kunnen kandidaten binnen drie weken na hun sollicitatie deelnemen aan een selectiedag waar zij meerdere stappen van het selectieproces doorlopen, zoals het assessment en een gesprek met een psycholoog.

DJI investeert niet alleen in het aantrekken van nieuwe medewerkers, maar ook in het behouden van personeel. Zo investeert DJI al enkele jaren sterk in leiderschap gelet op de belangrijke rol van leidinggevenden bij het binden en boeien van medewerkers. Voor medewerkers die zich verder willen ontwikkelen, biedt DJI via het eigen opleidingsinstituut een breed opleidingsaanbod. Daarnaast kunnen medewerkers met een loopbaanadviseur onderzoeken of zij op een andere plek binnen DJI kunnen blijven werken.

Tot slot biedt DJI brede ondersteuning op het gebied van vitaliteit om medewerkers duurzaam inzetbaar te houden. Dat gebeurt zowel via bedrijfszorg als via preventieve programma's. DJI zet zich daarnaast in voor een veilige werkomgeving, met aandacht voor fysieke en sociale veiligheid en ondersteuning bij psychosociale arbeidsbelasting.

Vraag 8
Op welke manier werkt u met de JJI's om naar alternatieven te zoeken om op korte termijn de druk te verminderen? Wordt daarin gekeken naar samenwerking met Kleinschalige Voorzieningen Justitiële Jeugd (KVJJ's) voor vervroegde uitstroom?

Antwoord op vraag 8
Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 1 verken ik op dit moment samen met DJI de inzet van noodmaatregelen voor de korte termijn.[15] Deze noodmaatregelen hebben betrekking op de (on)mogelijkheden binnen de JJI's en hebben geen betrekking op alternatieven voor het verblijf in een JJI. De keuze om een jeugdige in een JJI te plaatsen is immers aan de rechter. Vrijheidsbeneming geschied als uiterste noodmaatregel en voor de kort mogelijke duur. Dat betekent dat alternatieven reeds moeten zijn overwogen voordat het besluit tot voorlopige hechtenis, jeugddetentie of een PIJ-maatregel volgt. Het is niet aan mij om in die beoordeling te treden.

Wat de uitstroom betreft wordt gewerkt aan een palet aan maatregelen om de uitstroom uit de JJI zo optimaal mogelijk vorm te geven, mede naar aanleiding van het RSJ-advies 'Problemen in de PIJ: Advies over de door- en uitstroom van jeugdigen met een PIJ-maatregel'. Voorbeelden van maatregelen zijn het borgen van kennis en expertise bij de ketenpartners en het komen tot een betere organisatie/realisatie van jeugdhulpaanbod. Voor een compleet beeld van de maatregelen verwijs ik u naar mijn Verzamelbrief Justitiële Jeugd van oktober 2026.[16]

[14] Voor Jeugd gaat het om complexbeveligers, groepsleiders en pedagogisch medewerkers.
[15] Kamerstukken II 2026/27, 20980
[16] Kamerstukken II 2026/27, 20980

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Familie en Jeugd

Datum
2 november 2026

Onze referentie
8033184

De KVJJ's dienen niet als alternatief voor de JJI's, omdat de doelgroep van de JJI's niet hetzelfde is als die van de KVJJ's. Zo moet een jeugdige bijvoorbeeld geschikt zijn voor het lagere beveiligingsniveau van de KVJJ en externe dagbesteding hebben. De KVJJ heeft namelijk geen eigen school of arbeidstrainingscentrum, zoals een JJI dat wel heeft. Een vervroegde uitstroom uit een JJI richting een KVJJ is daarom alleen passend als de jeugdige voldoet aan de plaatsingscriteria voor de KVJJ.

Tegelijkertijd is het van belang om steeds te blijven kijken naar optimalisering van de capaciteit van de KVJJ's, bijvoorbeeld voor wat betreft de uitstroom uit een JJI. Lid Synhaeve heeft hierover eerder een motie ingediend.[17] Naar aanleiding daarvan loopt een verkenning naar de mogelijkheden om de KVJJ's beter te benutten.

[17] Kamerstukken 2025/2026, 24587, nr. 1131.